

ที่ นท ๐๘๐๙.๕/๗ ๓๒

สำนักงาน ก.จ. ก.ท. และ ก.อ.บ.ต.
ถนนนครราชสีมา เขตตุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

ด้วย รัชนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การขอให้ฝ่ายปกครองพิจารณาใหม่กรณีที่เคยขอให้ศาลปกครองพิจารณาคดีใหม่แล้ว แต่ศาลได้มีคำสั่งไม่รับคำขอพิจารณา

เรียน ประธาน ก.จ.ก. ก.ท.ก. และ ก.อ.บ.ต.จังหวัด ทุกจังหวัด และประธาน ก.เมืองพัทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัตรราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๑๓๔๙/๒๕๖๖ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ก.ท. และ ก.อ.บ.ต. ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖ มีมติให้หารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรณีติดพนักงานเทศบาลและอดีตพนักงานส่วนตำบลมีหนังสือถึงประธาน ก.ท. และประธาน ก.อ.บ.ต. ขอให้เพิกถอนมติคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.ก.) และคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล (ก.อ.บ.ต.จังหวัด) ที่มีมติลงโทษทางวินัยด้วยพนักงานส่วนห้องถังทั้งสองราย ตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ พ.ป.ช. มีมติชี้มูลว่ากระทำการด้วยความผิดฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้วมีความเห็นตามบันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัตรราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๑๓๔๙/๒๕๖๖ สรุปได้ว่า กรณีนาย ณ. และนาย อ. ร้องขอให้พิจารณาคำสั่งลงโทษทางวินัยใหม่เป็นเรื่องที่ศาลปกครองได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งขัดคดีปกครองเสร็จเด็ดขาดแล้วดังนั้น เพื่อมิให้การพิจารณาคำสั่งทางปกครองใหม่โดยฝ่ายปกครองฝ่าฝืนอำนาจบังคับของคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาล (res judicata) ก.ท. และ ก.อ.บ.ต. จึงไม่สามารถพิจารณาคำร้องขอให้เพิกถอนคำสั่งໄสือออกจากราชการซึ่งศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษานี้ที่สุดว่าชอบด้วยกฎหมาย และได้มีคำสั่งไม่รับพิจารณาคดีใหม่ และ ก.ท. และ ก.อ.บ.ต. ตลอดจนกรรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในฐานะฝ่ายเลขานุการ ขอบที่จะต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ได้ผูกพันคู่กรณี ตามมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเคร่งครัดต่อไป

สำนักงาน ก.จ. ก.ท. และ ก.อ.บ.ต. ขอเรียนว่า ก.ท. และ ก.อ.บ.ต. ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ มีมติสรุปได้ว่า กรณีเป็นข้อหารือที่สามารถตอบโดยอ้างอิงองค์ประกอบของกฎหมายหรือมาตรฐานทั่วไปที่ชัดเจน หรือสามารถเทียบเคียงกับการตอบข้อหารือในประเด็นที่ ก.ท. และ ก.อ.บ.ต. เคยมีมติเรื่องนั้นมาแล้ว ให้เลขาธุการ ก.ท. และ ก.อ.บ.ต. มีอำนาจตอบข้อหารือนั้นได้ และ ก.จ. ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๐ มีมติให้นำข้อหารือและแนวทางการดำเนินการทางวินัยของ ก.ท. และ ก.อ.บ.ต. มาใช้กับข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยอนุโลม ประกอบกับ อ.ก.ท.มาตรฐานวินัย ในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และ อ.ก.อ.บ.ต. มาตรฐานวินัย ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖ พิจารณาแล้ว เห็นว่า มติคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ซึ่งแจ้งไว้ในตามหนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการวิธีปฏิบัตรราชการทางปกครองถือปฏิบัติตามความเห็นกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่หารือต่อกันคณะกรรมการวิธีปฏิบัตรราชการทางปกครองถือปฏิบัติตามความเห็น

ของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เช่นเดียวกับการให้ความเห็นของคณะกรรมการกฎหมาย
ที่คณะกรรมการได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ ดังนั้น จึงขอแจ้งเวียนแจ้งบันทึกคณะกรรมการ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเรื่องที่ ๓๔๙/๒๕๖๖ ให้ประธาน ก.จ.จ. ก.ท.จ. และ ก.อ.บ.ต. จังหวัด ทุกจังหวัด
และประธาน ก.เมืองพัทยา ทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป-รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ณัฐ พล

(นายสุรพล เจริญภูมิ)

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

เลขานุการ ก.จ. ก.ท. และ ก.อ.บ.ต.

สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

กลุ่มงานมาตรฐานวินัยบุคคลส่วนท้องถิ่น

โทร ๐ ๒๒๔๑ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๓๓๓

โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๘๔๗๕

อีเมลล์ อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน นางสาวพัทธนันท์ ยศเมฆ โทร. ๐๙ ๓๓๕๕ ๗๔๘๗

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง การขอให้ฝ่ายปกครองพิจารณาใหม่กรณีที่เคยขอให้ศาลปกครองพิจารณา
คดีใหม่แล้ว แต่ศาลมีคำสั่งไม่รับคำขอไว้พิจารณา*

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ที่ นท ๐๘๐๙.๕/๑๑๑๒๐ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๖ จึงสำนักงานคณะกรรมการการคุยปฏิรูป สรุปความได้ว่า คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล (ก.ท.) และคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล (ก.อบต.) ได้รับหนังสือขอความเป็นธรรมจากนาย อ. (อดีตพนักงานเทศบาล) และนาย ณ. หรือนาย ช. เดิม (อดีตพนักงานส่วนตำบล) กรณีคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดกาฬสินธุ์ (ก.ท.จ. กาฬสินธุ์) และคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์ (ก.อบต.จังหวัดกาฬสินธุ์) มีมติลงโทษให้ผู้ร้องทั้งสองรายออกจากราชการ ตามฐานความผิดที่คณะกรรมการป.ป.ช. มีมติข่มขู่ความผิดวินัยฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติช่ำชองร้ายแรง โดยไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย ซึ่งกรณีดังกล่าวเกิดจากมูลกรณีกล่าวหาว่า ผู้ร้องทั้งสองราย ร่วมกับนาย ณ. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคลอง กับพวก ทุจริตเรียกรับเงินจากผู้มีสัมภาระสอบแข่งขันพนักงานส่วนตำบลลงค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคลอง อำเภอคำเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ร้องเริงเห็นว่า คณะกรรมการป.ป.ช. ไม่มีอำนาจข่มขู่ความผิดทางวินัยฐานดังกล่าว

ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ก.ท. และ ก.อบต. พิจารณาแล้วเห็นว่า

(๑) คำสั่งเทศบาลตำบลโนน ที่ ๒๐๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๓ ลงโทษให้นาย อ. ออกจากราชการ โดยศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษา ในคดีหมายเลขแดง ที่ อ. ๓๕๑/๒๕๕๘ พิพากษาว่า คำสั่งลงโทษ นาย อ. ชอบด้วยกฎหมาย

(๒) คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทิน ที่ ๑๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ ลงโทษให้นาย ณ. ออกจากราชการ โดยศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษา ในคดีหมายเลขแดง ที่ อ. ๙๔๔/๒๕๖๔ พิพากษาว่า คำสั่งลงโทษให้ นาย ณ. ชอบด้วยกฎหมาย

(๓) คำสั่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ ๒๕๔/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ลงโทษปลดนาย ส. (ข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) ออกจากราชการ โดยศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษา ในคดีหมายเลขแดงที่ พ. ๕/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ว่า คำสั่งลงโทษปลดนาย ส. (ซึ่งภายหลังมีการเพิ่มโทษเป็นไล่ออก) ไม่ชอบด้วยกฎหมายและให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

โดยที่คำสั่งดังกล่าวเป็นผลของการทั้ง ๓ กรณีดังกล่าว เกิดจากมูลกรณีผู้ร้องร่วมกับนาย ณ. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคลอง กับพวก ทุจริตเรียกรับเงินจากผู้มีสัมภาระสอบแข่งขันพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคลอง ซึ่งเป็นเรื่องเดียวกัน และคณะกรรมการป.ป.ช. ข่มขู่ความผิดทางวินัย ผู้ร่วมกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติช่ำชองร้ายแรง เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่าศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาที่แตกต่างกันว่า การลงโทษทางวินัยตามที่คณะกรรมการป.ป.ช. มีมติข่มขู่ความผิดฐานประพฤติช่ำชองร้ายแรงจากการนี้ ดังกล่าว โดยไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ดังนั้น เพื่อให้

*ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นท ๐๘๐๙/๑๖๒ ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ จึงสำนักงานคณะกรรมการคุยปฏิรูป สำนักเลขานุการคณะกรรมการคุยปฏิรูป

การพิจารณาถูกต้องและเป็นธรรม ก.ท. และ ก.อบต. จึงมีมติให้หารือมาอย่างสำนักงานคณะกรรมการคุณภาพภายในประเทศเพื่อพิจารณาว่า กรณีนาย อ. ยืนหนังสือขอให้เพิกถอนมติ ก.ท.จ.ก.พสินธุ และ นาย ณ. ยืนหนังสือขอให้เพิกถอนมติ ก.อบต.จังหวัดกาฬสินธุ พร้อมทั้งขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัย จะมีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องอย่างไร

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหารือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า กรณีของ นาย อ. และ นาย ณ. เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ศาลชั้นต้นได้มีคำพิพากษาในคดีอาญาให้จำคุกบุคคลทั้งสองในฐานความผิดเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตามมาตรา ๑๕๙ ประกอบกับฐานความผิดเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตามมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และอยู่ระหว่างการยื่นฎีกาคำพิพากษาตั้งแต่วันนอกจากนี้ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้ตรวจสอบคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวข้อง ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมดังนี้

(๑) กรณีนาย อ. ศาลาปกครองสูงสุดได้มีคำสั่ง ที่ คบ. ๑๗๙/๒๕๖๓ โดยข้อเท็จจริงปรากฏว่าเคยมีการอ้างคำพิพากษาศาลาปกครองสูงสุด ที่ อ. ๑๐๓๗/๒๕๕๘ ในการขอให้พิจารณาพิพากษาคดีใหม่ครั้งแรก และอ้างคำพิพากษาศาลาปกครองสูงสุด ที่ พบ. ๔/๒๕๖๒ ที่วินิจฉัยทำนองเดียวกันในการขอให้พิจารณาพิพากษาคดีใหม่ครั้งนี้ ซึ่งศาลมิจฉัยสรุปได้ว่า การที่ศาลาชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำขอให้พิจารณาพิพากษาคดีใหม่ครั้งนี้ เป็นจากเห็นว่า คำพิพากษาศาลาปกครองสูงสุด ที่ อ. ๑๐๓๗/๒๕๕๘ ที่กล่าวว้าง ไม่ถือเป็นพยานหลักฐานใหม่อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงในประเด็นที่ศาลอับบัฟฟ์เป็นยุติแล้วเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ อีกทั้งยังถือไม่ได้ว่าข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญซึ่งทำให้ผลแห่งคำพิพากษารือคำสั่งขัดกับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นตามมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และกรณีดังกล่าวมิได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำขอให้พิจารณาพิพากษาคดีใหม่ภายใต้สารบัญวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งของศาลาปกครองชั้นต้น คดีจึงเป็นอันถึงที่สุดตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และเมียครั้งนี้จะอ้างคำพิพากษาศาลาปกครองสูงสุด ที่ พบ. ๔/๒๕๖๒ ซึ่งเป็นคำพิพากษาในคดีใหม่ แต่ก็วินิจฉัยทำนองเดียวกับคำพิพากษาศาลาปกครองสูงสุด ที่ อ. ๑๐๓๗/๒๕๕๘ จึงเป็นคำขอให้ศาลาพิจารณาพิพากษาคดีหรือมีคำสั่น้ำหนึ่งที่สุดตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน จึงเป็นกรณีที่ยื่นฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีเดียวกันต่อศาลในประเด็นที่ศาลาได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอุบัติเดียวกันกับคดีที่ศาลาได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งซึ่งขาดคดีเดียวกัน ที่ ๑๗๙/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ลงโทษให้ออกจากราชการ โดยให้มีผลย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่ออกคำสั่ง และให้คืนตำแหน่งปลัด อ. หัวหน้า และเบิกจ่ายเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และเงินอื่น ๆ ตามสิทธิ พร้อมทั้งดูกับเบี้ยร้อยละ ๗.๕ โดยศาลมิจฉัยสรุปได้ว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาย ณ. เคยฟ้องนายก อ. หัวหน้าต่อศาลาปกครองชั้นต้น (ศาลาปกครองของตนแก่น) ว่าได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากคำสั่งลงโทษให้ออก

(๒) กรณีนาย ณ. ศาลาปกครองสูงสุดได้มีคำสั่ง ที่ ๖๐๐/๒๕๖๕ โดยข้อเท็จจริงปรากฏว่า มีการอ้างคำพิพากษาศาลาปกครองสูงสุด ที่ พบ. ๔/๒๕๖๒ คำพิพากษาฯ ที่ พ. ๕๒๕๖๓ คำพิพากษาฯ ที่ พบ. ๒๗/๒๕๖๓ และคำพิพากษาฯ ที่ อ. ๒๙๖/๒๕๖๕ ในคำสั่งแห่งประกอบคำอุทธรณ์ เพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของกรรมการบริหารส่วนตำบลหัวหน้า ที่ ๑๗๐/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่ลงโทษให้ออกจากราชการ โดยให้มีผลย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่ออกคำสั่ง และให้คืนตำแหน่งปลัด อ. หัวหน้า และเบิกจ่ายเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และเงินอื่น ๆ ตามสิทธิ พร้อมทั้งดูกับเบี้ยร้อยละ ๗.๕ โดยศาลมิจฉัยสรุปได้ว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาย ณ. เคยฟ้องนายก อ. หัวหน้าต่อศาลาปกครองชั้นต้น (ศาลาปกครองของตนแก่น) ว่าได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากคำสั่งลงโทษให้ออก

จากราชการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว รวมทั้งคืนตำแหน่งปลัด อบต. หัวหิน และสั่งให้ อบต. หัวหิน จ่ายเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง รวมทั้งเงินต่าง ๆ ที่มีสิทธิได้รับตามกฎหมาย ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษายกฟ้อง และศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาที่อ. ๘๕๔/๒๕๖๔ พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น จึงทำให้คดีถึงที่สุดตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ การยื่นฟ้องในคดีนี้โดยยังคงฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีเดียวกัน และอ้างเหตุแห่งความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งที่ลงโทษล่อออกเข่นเดียวกัน อันเป็นการฟ้องข้ามตามข้อ ๙๗ แห่งระเบียบทองที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ ส่วนคำชี้แจงเพิ่มเติมไม่เป็นเหตุที่ศาลจะรับคำฟ้องคดีนี้ที่เป็นกรณีฟ้องข้ามที่วินิจฉัยข้างต้นไว้พิจารณาได้แต่อย่างใด จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลชั้นต้น

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาข้อหารือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ประกอบกับข้อเท็จจริงเพิ่มเติมแล้วเห็นว่า คำสั่งที่ลงโทษไلنีย อ. และนาย ณ. ออกจากราชการเป็นคำสั่งที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล จึงเป็น “คำสั่งทางปกครอง” ตามนิยามในมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งโดยหลักแล้วเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครองหรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว ย่อมมีอำนาจในการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้ ไม่ว่าจะพ้นขั้นตอนการกำหนดให้อุทธรณ์หรือให้ได้ยังตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมาแล้วหรือไม่ก็ตาม ซึ่งการขอให้เพิกถอนหรือแก้ไขคำสั่งทางปกครองอันมีลักษณะเป็นการขอให้เจ้าหน้าที่พิจารณาคำสั่งทางปกครองใหม่จะต้องอยู่ในขั้นตอนของฝ่ายปกครองและอยู่ภายใต้กรอบ และเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

“มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล ในอันที่จะก่อ เปเลี่ยนแปลง โอน สงวน รับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่า จะเป็นการถาวรสิ่งของเจ้าหน้าที่ ซึ่งการขอให้เพิกถอนหรือแก้ไขคำสั่งทางปกครองอันมีลักษณะเป็น命令ให้เจ้าหน้าที่พิจารณาคำสั่งทางปกครองใหม่จะต้องอยู่ในขั้นตอนของฝ่ายปกครองและอยู่ภายใต้กรอบ และเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯลฯ

ฯลฯ

“มาตรา ๕ เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองได้ ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ ไม่ว่าจะพ้นขั้นตอนการกำหนดให้อุทธรณ์หรือให้ได้ยังตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมาแล้วหรือไม่

ฯลฯ

ฯลฯ

“มาตรา ๕๕ เมื่อคู่กรณีมีคำขอ เจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครอง ที่พ้นกำหนดอุทธรณ์ตามส่วนที่ ๕ ได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีพยาหนหลักฐานใหม่ อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นยุติแล้วนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ

(๒) คู่กรณีที่แท้จริงมิได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาทางปกครองหรือได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาครั้งก่อนแล้วแต่ถูกตัดโอกาสโดยไม่เป็นธรรมในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง

(๓) เจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจที่จะทำคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้น

(๔) ถ้าคำสั่งทางปกครองได้ออกโดยอาศัยข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายใดและต่อมาข้อเท็จจริง หรือข้อกฎหมายนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญในทางที่จะเป็นประโยชน์แก่คู่กรณี

(มติอ่านต่อไป)

กรณีตามข้อหารือนี้ ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วว่า คำสั่งไอลนัย อ. และนาย ณ. ออกราชการที่ได้ดำเนินการตามมติ ก.ท.จ. การสินธุ์ และ ก.อบต. จังหวัดกาฬสินธุ์ตามลำดับ ดังกล่าว เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ประกอบกับข้อเท็จจริงปรากฏว่า กรณีนาย อ. ได้ยื่นคำร้อง ต่อศาลปกครองเพื่อขอให้พิจารณาพิพากษาคดีปกครองใหม่ตามมาตรา ๗๕^๒ แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยกรณีนาย อ. ได้มีการอ้างเหตุผลพิพากษา ศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๑๐๓๗/๒๕๕๘ และคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ พ. ๔/๒๕๖๒ ซึ่งวินิจฉัย ท่านองเดียวกันกับคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ พ. ๔/๒๕๖๓ ที่เป็นเหตุผลล่าว่าอ้างขอให้ฝ่ายปกครอง พิจารณาใหม่ตามข้อหารือนี้ และศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา เพราะไม่เป็นไปตาม หลักเกณฑ์การขอให้พิจารณาคดีใหม่ตามที่บหบัญญัติดังกล่าวกำหนด ซึ่งในคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ กบ. ๑๗๒/๒๕๖๓ ได้วินิจฉัยไว้ว่าด้วยว่า คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๑๐๓๗/๒๕๕๘ และ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ พ. ๔/๒๕๖๒ ดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นพยานหลักฐานใหม่อนอาจทำให้ ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญที่จะขอให้ศาลปกครองพิจารณาพิพากษาคดี หรือมีคำสั่งข้อหาคดีปกครองนั้นใหม่ได้ คำพิพากษาศาลปกครองและคำสั่งดังกล่าวจึงย่อมต้องผูกพันกู้่กรณ์ ที่จะต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาตามมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ

กรณี นาย ณ. ได้มีการอ้างคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ พ. ๔/๒๕๖๒ คำพิพากษา ศาลปกครองสูงสุด ที่ พ. ๔/๒๕๖๓ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ พ. ๔/๒๕๖๓ และคำพิพากษา ศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๒๙๖/๒๕๖๔ ในคำสั่งประกอนคดีอุทธรณ์ เพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอน คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทิน ที่ ๑๗๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ ที่ลงโทษเลื่อก จากราชการ โดยให้มายื่นอ้อนหลังไปตั้งแต่วันที่ออกคำสั่ง และให้คืนคำแห่งงปลด อบต. หัวทิน และเบิกจ่าย

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๕)

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) ให้กระทำการได้เฉพาะเมื่อคู่กรณีไม่อาจทราบถึง เหตุนั้นในการพิจารณาครรชที่แล้วมาก่อนโดยไม่ใช่ความผิดของผู้นั้น

การยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ต้องกระทำการภายในแก้สิบวันนับแต่ผู้นั้นได้รู้ดังเหตุซึ่งอาจขอให้ พิจารณาใหม่ได้

มาตรา ๗๕ ในกรณีที่ศาลปกครองได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งข้อหาคดีปกครองเสร็จแล้ว คู่กรณีหรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียหรือจากผลกระทบทั้งคดีนั้นอาจมีคำขอให้ศาลปกครองพิจารณา พิพากษาคดีหรือมีคำสั่งข้อหาคดีปกครองนั้นใหม่ได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ศาลปกครองฟังข้อเท็จจริงพิจารณาคดีใดที่มีพยานหลักฐานใหม่ อันอาจทำให้ข้อเท็จจริง ที่ฟังเป็นยุติแล้วนับเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ

(๒) คู่กรณีที่แท้จริงหรือบุคคลภายนอกนั้นได้เข้ามายื่นคำขอให้เป็นกระบวนการพิจารณาคดีหรือได้ เข้ามายื่นแต่ถูกตัดโอกาสโดยไม่เป็นธรรมในการมีส่วนร่วมในการดำเนินกระบวนการพิจารณา

(๓) มีข้อบกพร่องสำคัญในกระบวนการพิจารณาพิพากษาที่ทำให้ผลของการคดีไม่ความยุติธรรม

(๔) คำพิพากษาหรือคำสั่งนี้ได้ทำขึ้นโดยอาศัยข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายใด และต่อมากลับเท็จจริง หรือข้อกฎหมายนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญซึ่งทำให้ผลแห่งคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าวบกวนหมายที่ให้บังคับอยู่ในขณะนั้น

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำการได้เฉพาะเมื่อคู่กรณีหรือบุคคลภายนอกไม่ทราบถึงเหตุนั้น ในกระบวนการพิจารณาคดีครั้งที่แล้วมา โดยมิใช่ความผิดของผู้นั้น

การยื่นคำขอให้พิจารณาพิพากษาคดีหรือมีคำสั่งใหม่ต้องกระทำการในแก้สิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้น ได้รู้หรือควรรู้ดังเหตุซึ่งอาจขอให้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งใหม่ได้ แต่ไม่เกินห้าปีนับแต่ศาลมีคำพิพากษา หรือมีคำสั่งข้าม

มาตรา ๗๐ คำพิพากษาศาลปกครองให้ผูกพันคู่กรณีที่จะต้องปฏิบัติตามคำบังคับนั้นแต่วันที่ กำหนดในคำพิพากษาจนถ้วนที่คำพิพากษานั้นถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขกลับหรืองเสีย

เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และเงินอื่น ๆ ตามสิทธิ พร้อมทั้งดอกเบี้ย อันมีลักษณะเป็นการยื่นคำร้องต่อ ศาลปกครองสูงสุดเพื่อขอให้ศาลพิจารณาพิพากษาคดีปกครองในปัจจุบันมาตรา ๗๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ แต่เมื่อจากเป็นกรณีที่นาย ณ. เคยฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ขึ้นด้น (ศาลปกครองของขอนแก่น) ว่าได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว รวมทั้งคืนความชอบธรรมในตำแหน่ง ปลัด อบต. หัวหน้า และสั่งให้ อบต. หัวหน้า จ่ายเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง รวมทั้งเงินด่าง ๆ ที่มีสิทธิ ได้รับตามกฎหมาย ซึ่งในคดีดังกล่าวศาลปกครองขึ้นด้นมีคำพิพากษายกฟ้อง และศาลมีคำสั่งสูงสุด มีคำพิพากษา ที่ อ. ๘๔/๒๕๖๔ พิพากษายืน จึงทำให้คดีถึงที่สุดตามมาตรา ๗๓^๒ แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ การยื่นฟ้องคดีนี้อีกโดยมีผู้ถูกฟ้องคดีเดียวกัน ผลลัพธ์แห่งความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งที่ลงโทษได้ออกเช่นเดียวกัน ศาลจึงวินิจฉัยว่า เป็นการฟ้องข้อความข้อ ๕๙^๓ เห็นจะระงับของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณา คดีปกครองฯ และเห็นว่าคำสั่งของเดิมไม่เป็นเหตุที่ศาลจะรับคำฟ้องคดีนี้ที่เป็นกรณีฟ้องข้ามที่ วินิจฉัยข้างต้นไว้พิจารณาได้ จึงมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลขึ้นด้น ทำให้มีผลเป็นการไม่รับคำขอ ให้พิจารณาพิพากษาคดีใหม่กรณีนี้ด้วยเช่นกัน

เมื่อทั้งสองกรณีเป็นเรื่องที่ศาลปกครองได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ขาดคดีปกครอง เสร็จเด็ดขาดแล้ว ดังนั้น เพื่อมีให้การพิจารณาคำสั่งทางปกครองใหม่โดยฝ่ายปกครองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง บังคับใช้ของคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาล (res judicata) ก.ท. และ ก.อบต. จึงไม่สามารถพิจารณาคำสั่งของที่พึ่งถอนคำสั่งได้อีก แต่หากมีการฟ้องคดีใหม่ และ ก.ท. และ ก.อบต. ตลอดจนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในฐานะผู้เลขานุการ ขอบที่จะต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ได้ผูกพันคู่กรณี ตามมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง^๔ แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ โดยเคร่งครัดต่อไป

๑. ๗๗๗

(นายปรัณณ์ นิลประพันธ์)
เลขานุการคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิฯ

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิฯ

พุศจิกายน ๒๕๖๖

“โปรดคูเขิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

“มาตรา ๗๔ ถ้าคดีคดีน้ำที่พิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองขึ้นด้นนั้น ให้ยื่นอุทธรณ์ ต่อศาลปกครองขึ้นด้นที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ถ้าไม่ได้ยื่นอุทธรณ์ตามกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าคดีนี้เป็นอันถึงที่สุด

คำพิพากษาหรือคำสั่งตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึง คำสั่งเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจ ศาลหรือคำสั่งอื่นใดที่ทำให้คดีเสริงเด็ดขาด

ในกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าคำอุทธรณ์โดยมีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่เป็นสาระ ข้อควรได้รับการวินิจฉัย ศาลปกครองสูงสุดจะส冕ไม่รับอุทธรณ์นี้ไว้พิจารณาได้

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดให้เป็นที่สุด

ข้อ ๕๙ คดีที่ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งข้าคดีถึงที่สุดแล้ว ห้ามมิให้คู่กรณีเดียวกันฟ้องกันอีก ในประเดิมที่ได้วินิจฉัยโดยอคัยเหตุอย่างเดียวกัน

“โปรดคูเขิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น